

Raport z audytu dostępności architektonicznej i informacyjno- komunikacyjnej

Dom Aktora Teatru Rozrywki

ul. Szczecińska 10

41-516 Chorzów

Altix sp. z o. o., 2024 r.

altix35
lat
wiedzieć więcej

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
Ramy prawne.....	4
Objaśnienia	5
Znaczenie i układ dokumentacji	6
Szczegółowy opis problemów dostępności.....	7
Parkingi usytuowane wokół budynku.....	7
Stanowiska postojowe	7
Elementy, które spełniają wymagania dostępności	7
Dojście do budynku	8
Ciągi komunikacji poziomej.....	8
Oświetlenie dojść.....	8
Zmiany wysokości poziomów	8
Wejścia do budynku.....	9
Wejście Główne	9
Problem 1.	9
Problem 2.	10
Problem 3.	11
Problem 4.	11
Problem 5.	13
Problem 6.	13
Ciągi komunikacji poziomej	16
Problem 7.	16
Problem 8.	17
Problem 9.	17
Problem 10.	18
Ciągi komunikacji pionowej – klatka schodowa.....	20
Problem 11.	20

Problem 12.....	20
Problem 13.....	21
Ciągi komunikacji pionowej – winda.....	22
Problem 14.....	22
Problem 15.....	22
Problem 16.....	23
Toalety dla OzN.....	25
Problem 17.....	25
Procedury i technologie.....	32
Problem 18.....	32
Problem 19.....	33
Problem 20.....	33
Problem 21.....	34
Problem 22.....	34

Wstęp

Przedmiotem analizy jest lokal zajmowany przez dom Aktora Teatru Rozrywki położony na pierwszym piętrze w budynku przy ul. Szczecińskiej 10 w Chorzowie. Wizja lokalna została wykonana 02 grudnia 2024 r.

Ramy prawne

Poniższe zalecenia uwzględniają minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określone w ustawie o dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami z 19 lipca 2019 r. (t.j.Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).

Zgodnie z art. 6 ww. ustawy minimalne wymagania obejmują:

1. w zakresie dostępności architektonicznej:
  - a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
  - b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
  - c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
  - d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875),
  - e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
2. w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
  - a. obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
  - b. instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących,

- w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c. zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
  - d. zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Badanie szczegółowych parametrów opiera się na wymaganiach opisanych w następujących publikacjach:

1. „Standardy Dostępności Budynków Dla Osób z Niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik” - MINISTERSTWO INWESTYCJI I ROZWOJU Warszawa, 2018
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz.U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650)
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1225).

Objaśnienia

OzSP - osoby ze szczególnymi potrzebami.

OzN - osoby z niepełnosprawnościami.

Technologie wspomagające - urządzenia i rozwiązania wykorzystywane przez osoby z niepełnosprawnościami do wykonywania czynności, których wykonanie bez tych urządzeń lub rozwiązań byłoby bardzo trudne lub nawet niemożliwe.

FON - fakturowe oznaczenia nawierzchniowe, które montuje się na nawierzchniach chodników, podłóg, i które są zauważalne dla użytkowników w sposób wizualny poprzez kontrast barwny i dotykowy poprzez zmienną fakturę.

Pismo Braille'a - pismo wykorzystywane przez osoby niewidome, w którym znaki zbudowane są z wypukłych punktów, i które jest odczytywane dotykiem.

Pętla indukcyjna - urządzenie przenośne lub stacjonarne, które przekazuje czysty dźwięk bezpośrednio do aparatów słuchowych osób z ubytkiem słuchu.

BOI – biuro obsługi klienta

Znaczenie i układ dokumentacji

W badanej części obiektu wydzielone zostały główne strefy, z których korzystają użytkownicy obiektu, takie jak parking, dojście, wejście, poszczególne pomieszczenia itd. W obrębie każdej ze stref wydzielono elementy składowe, które zostały zbadane. Zatem układ treści poniższego zestawienia przedstawia odzwierciedlenie głównych stref i ich elementy składowe.

W obrębie każdego elementu wypisane zostały parametry, najpierw te, które nie spełniają wymagań dostępności, a następnie te, które spełniają wymagania dostępności. Parametry, które nie spełniają wymagań dostępności zostały wymienione z numerem porządkowym i zawierają następujące informacje: opis problemu, zalecenia do jego naprawy, umocowanie prawne danego wymagania oraz poziom jego wymagalności.

W informacji o poziomie wymagalności użyto trzech poziomów:

- "musi być spełnione" – wymaganie wynikające bezpośrednio z ustawy o dostępności, innych przepisów prawnych;
- "powinno być spełnione" – wymaganie wynikające z wytycznych ujętych w poradniku „Standardy Dostępności Budynków dla OzN”, które nie jest bezwzględnie konieczne, ale jest zdecydowanie zalecane do spełnienia;
- "może być spełnione" - wymaganie, które wynika z dobrych praktyk, które nie jest niezbędne do osiągnięcia minimum dostępności, ale ułatwia funkcjonowanie użytkownikom.

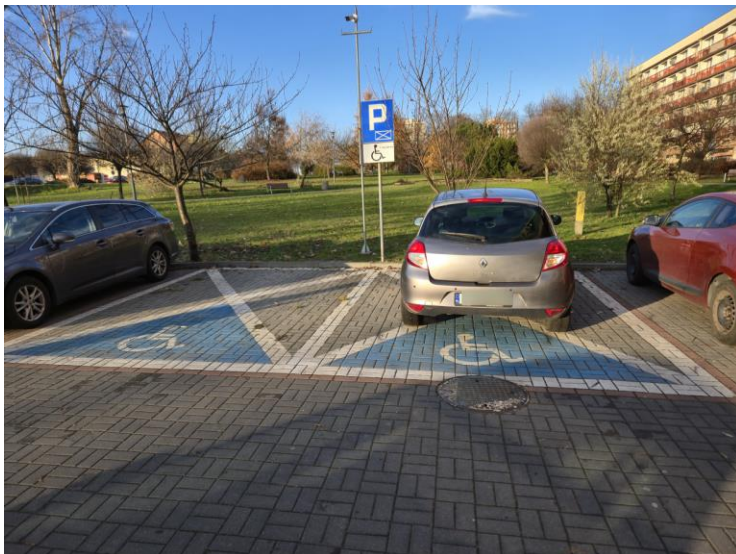
Parametry, które spełniają wymagania dostępności zostały wypisane, ponieważ tylko spełnienie wszystkich parametrów jednocześnie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Trzeba więc pamiętać także o tych spełnionych, bo bardzo często zdarza się, że przy naprawianiu pozostałych są one zmieniane i generują nowe bariery dostępności.

Szczegółowy opis problemów dostępności

Parkingi usytuowane wokół budynku

W pobliżu wejścia do budynku znajdują się dwa miejsca postojowe przeznaczone dla OzN.

Stanowiska postojowe

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami miejsca parkingowe dla OzN znajdują się w odległości nie większej niż 50 metrów od wejścia do budynku.

Zgodnie z wymaganiami miejsca postojowe mają prawidłowe wymiary 360x500 m.

Zgodnie z wymaganiami miejsca postojowe mają prawidłowe oznaczenia poziome i pionowe.

Dojście do budynku

Ciągi komunikacji poziomej

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami, nawierzchnia chodników spełnia wymagania twardości.

Zgodnie z wymaganiami powierzchnia chodników jest równa i nie ma ubytków.

Zgodnie z wymaganiami na chodniku w strefie dojścia nie ma przewężeń poniżej 120 cm.

Oświetlenie dojść

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami cały teren jest oświetlony, a źródła światła znajdują się powyżej linii wzroku.

Zmiany wysokości poziomów

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami, nachylenie podłużne dojść nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej wartości 5%.

Wejścia do budynku

Do budynku prowadzi jedno wejście główne.

Wejście Główne

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 1.

Opis: Przy drzwiach wejściowych brak informacji innych niż czarnodrukowe, dokąd one prowadzą.

Zalecenia: W lokalach zajmowanych przez podmioty użyteczności publicznej zaleca się umieszczenie tabliczek informujących o instytucjach w nim się znajdujących w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Budynek jest zarządzany przez spółdzielnię mieszkaniową, więc sugeruje się w porozumieniu z nią stworzyć tabliczkę informacyjną również w alfabecie Braille. Tablicę taką można umieścić na drzwiach, tuż nad klamką. Dodatkowo sugeruje się zamontowanie przy wejściu znacznika beacon umożliwiającego uzyskanie informacji głosowej o charakterze tego wejścia.

Podstawa wymagań: Standardy dostępności dla OzN, rozdział 3.1 Strefa Wejścia.

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 2.

Opis: Domofon jest zamontowany na wysokości 140 cm.

Zalecenia: Zaleca się, obniżenie miejsca montażu domofonu maksymalnie 110 cm od posadzki. Ta sama uwaga i zalecenie dotyczy domofonu znajdującego się na pierwszym piętrze bezpośrednio przed wejściem do Domu Aktora.

Podstawa wymagań: Standardy Dostępności Budynków dla OzN rozdział 3.1.2.
Domofon

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 3.

Opis: Brak dostępu do budynku dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

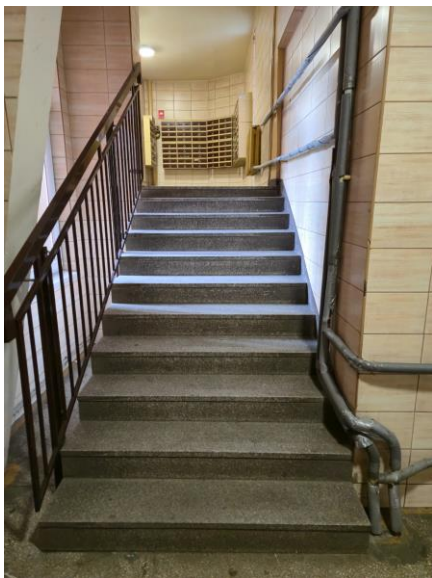
Zalecenia: Zaleca się montaż podnośnika ukośnego obok schodów prowadzących od na wysoki parter i do windy. Miejsce „parkowania” odnośnika znajdować powinno się na poziomie wejścia, należy przy tym przenieść część skrzynek pocztowych na inną część holu.

Podstawa wymagań: Ustawa o zapewnieniu dostępności OzSP art. 6 pkt 1b.

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 4.

Opis: Brak kontrastowego oznakowania stopni schodów wewnętrznych.

Zalecenia: Zalecamy oznaczenie kontrastową taśmą antypoślizgową pierwszego i ostatniego stopnia schodów na całej długości zgodnie z poniższymi wytycznymi.

Zalecenia szczegółowe

Kontrastowe pasy powinny być zamontowane na krawędziach wszystkich stopni schodów, jeśli liczba stopni jest mniejsza lub równa 3. W przypadku większej liczby stopni należy oznaczyć pierwszy i ostatni stopień w każdym biegu schodów. Pasy kontrastowe na krawędziach stopni powinny być zamontowane na całej szerokości stopnia i powinny informować użytkowników, gdzie kończą lub zaczynają się następne stopnie.

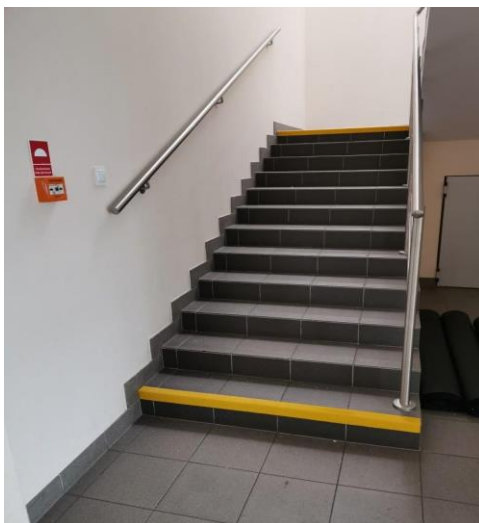
Pasy kontrastowe oznaczające krawędzie stopni powinny być widoczne zarówno przy wchodzeniu, jak i przy schodzeniu. Powinny być zamontowane na pionowej płaszczyźnie stopnia oraz na poziomej płaszczyźnie stopnia.

Pasy kontrastowe zamontowane na krawędziach stopni powinny mieć kontrast barwny w stosunku do barwy stopni co najmniej na poziomie 70% w skali LRV.

Pasy kontrastowe montowane na krawędziach stopni powinny mieć szerokość co najmniej 5 cm na płaszczyźnie pionowej i 5 cm na płaszczyźnie poziomej.

Oznakowanie stopni można przeprowadzić za pomocą naklejenia taśm, malowania pasów lub przez zastosowanie listwy. W każdym wypadku należy pamiętać, aby zastosowany materiał miał cechy antypoślizgowe (w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek).

Przykład kontrastowo oznakowanych schodów:

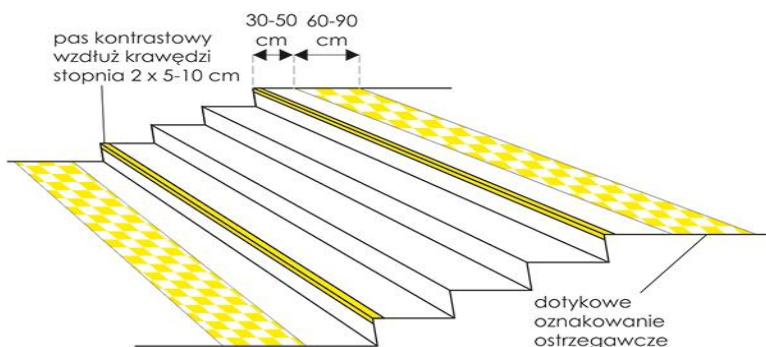
Podstawa wymagań: § 71 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

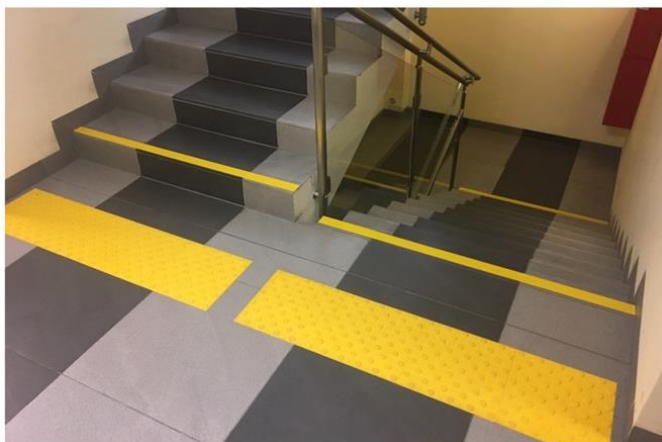
Problem 5.

Opis: Przed krawędzią pierwszego górnego i pierwszego dolnego stopnia nie ma fakturowego oznaczenia ostrzegawczego FON.

Zalecenia: Brak oznaczeń fakturowych ostrzegawczych może powodować, że osoby niewidome i niedowidzące nie zauważą schodów i z nich spadną. Zalecamy zamontowanie faktury ostrzegawczej FON przed krawędzią pierwszego górnego stopnia oraz pierwszego dolnego stopnia w odległości nie mniejszej niż 0,5 m szerokości schodów i długości od 0,6 do 0,8 m.

Przykład fakturowych oznaczeń nawierzchni zamocowanych przed schodami:

Podstawa wymagań: Standardy Dostępności Budynków dla OzN rozdział 3.4.1.4 Oznaczenia.

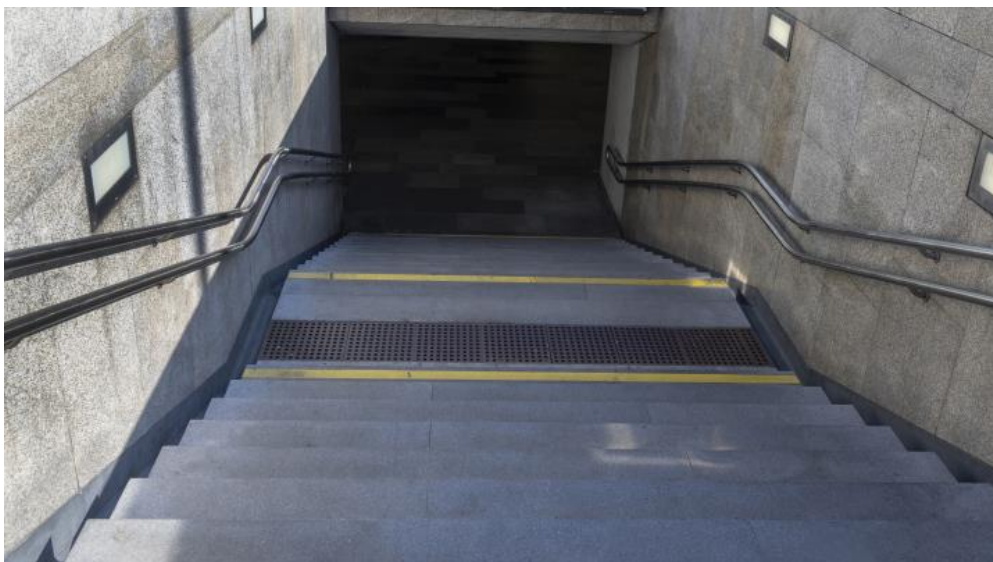
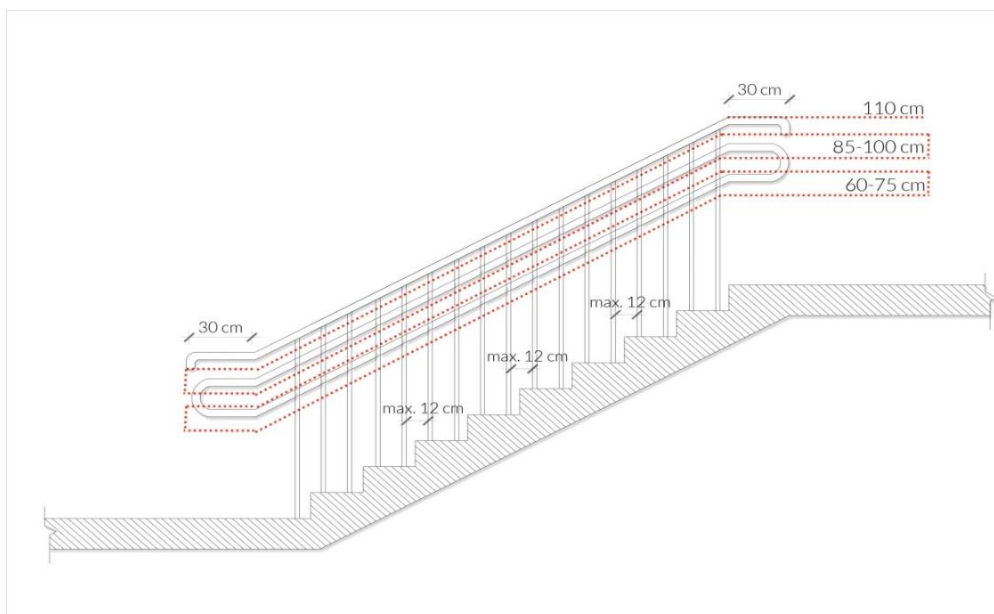
Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 6.

Opis: Poręcze przy schodach są pojedyncze i występują tylko po jednej stronie schodów.

Zalecenia: Schody zewnętrzne i wewnętrzne, służące do pokonania wysokości przekraczającej 50 cm, powinny mieć balustrady i poręcze umożliwiające lewo- i prawostronne ich użytkowanie. Zaleca się stosowanie poręczy z podwójnym pochwytem: pierwszym na wysokości 85 - 100 cm, drugim na wysokości 60 - 75 cm po obu stronach biegu schodów. Średnica poręczy powinna wynosić pomiędzy 3,5 a 4,5 cm. Poręcze powinny być wybiegać 30 cm poza koniec biegu schodów, a ich końce powinny być zamontowane do ściany bądź być zawinięte w dół umożliwiając ich bezpieczne użytkowanie.

Schemat i przykład zastosowania poręczy podwójnych

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, rozdział 3.4.1.3.

Balustrady i poręcze

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami, klamka znajduje się na wymaganej wysokości.

Zgodnie z wymaganiami nie ma źródeł światła zamocowanych poniżej linii wzroku.

Zgodnie z wymaganiami drzwi wejściowe mają nie mniej niż 90 cm szerokości.

Ciągi komunikacji poziomej

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 7.

Opis: Przy drzwiach wejściowych brak informacji.

Zalecenia: Zaleca się, aby na drzwiach, bezpośrednio obok klamki znajdowała się informacja, również w alfabecie Braille'a, o charakterze tego miejsca (np. „Teatr Aktora”).

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, rozdział 3.1. Strefa Wejścia.

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 8.

Opis: Przeszkłone drzwi nie mają dodatkowych kontrastowych pasów ostrzegawczych.

Zalecenia: Zaleca się oznaczenie drzwi pasem kontrastującym kolorystycznie z tłem, umieszczonym na wysokości 130–140 cm.

Podstawa wymagań: Standardy dostępności dla OzN, rozdział 4.2.1. Drzwi i przegrody szklane

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 9.

Opis: Brak oznaczeń drzwi do pomieszczeń w formie dotykowej (alfabet Braille'a). Dodatkowo kolor numeracji niektórych drzwi nie jest kontrastowy (czarne cyfry na czarnym tle).

Zalecenia: W budynkach użyteczności publicznej zaleca się umieszczenie tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Informacja dotykowa powinna znajdować się nad klamką na wysokości ok. 120 cm (dół tabliczki). Dodatkowo numery pokoi powinny być kontrastowe w stosunku do koloru drzwi (*sugerowany kolor żółty*).

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, Rozdział 3.1. Strefa Wejścia.

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 10.

Opis: W strefie wejścia nie ma planu tyflograficznego.

Zalecenia: Zaleca się umieszczenie w strefie wejścia do lokalu planu dotykowego odzwierciedlającego położenie pomieszczeń oraz systemu naprowadzania do tego planu w postaci fakturowych oznaczeń nawierzchni lub/i systemu naprowadzania radiowego (*system składający się z zainstalowanego w planie tyflograficznym znacznika łączącego się przez aplikację z telefonem użytkownika i kierujący go do niego, np. system YourWay*). Plan powinien być umieszczony wewnątrz lokalu, jak najbliżej wejścia na ścianie

Przykład planu tyflograficznego naściennego:

Podstawa wymagań: art. 6 pkt 1 lit. c ustawy o zapewnieniu dostępności OzSP ;

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami źródła światła umieszczone są powyżej linii wzroku.

Zgodnie z wymaganiami ciągi komunikacyjne mają odpowiednią szerokość.

Zgodnie z wymaganiami nie ma elementów odstających od ścian.

Ciągi komunikacji pionowej – klatka schodowa

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 11.

Opis: Krawędzie stopni schodów nie są oznaczone kontrastowo.

Zalecenia: Krawędzie stopni schodów powinny być oznaczone pasami w kolorze kontrastowym do podłoża.

Podstawa wymagań: § 71 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 12.

Opis: Przed krawędzią pierwszego górnego i pierwszego dolnego stopnia nie ma fakturowego oznaczenia ostrzegawczego FON.

Zalecenia: Brak oznaczeń fakturowych ostrzegawczych może powodować, że osoby niewidome i niedowidzące nie zauważą schodów i z nich spadną. Zaleca się zamontowanie faktury ostrzegawczej FON przed krawędzią pierwszego górnego stopnia

oraz pierwszego dolnego stopnia w odległości nie mniejszej niż 0,5 m szerokości schodów i długości od 0,6 do 0,8 m.

Podstawa wymagań: Standardy Dostępności Budynków dla OzN rozdział 3.4.1.4 Oznaczenia.

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 13.

Opis: Poręcz przy schodach jest pojedyncza, występuje tylko po jednej stronie biegu schodów i nie wystaje 30 cm poza ich bieg.

Zalecenia: Zaleca się stosowanie poręczy z podwójnym pochwytom: pierwszym na wysokości 85 - 100 cm, drugim na wysokości 60 - 75 cm po obu stronach biegu schodów. Średnica poręczy powinna wynosić pomiędzy 3,5 a 4,5 cm. Poręcze powinny znajdować się po obu stronach biegu schodów umożliwiając tym samym prawo- i lewostronne ich użytkowanie. Poręcze powinny być ciągłe (*również na spocznikach*) i wybiegać 30 cm poza koniec biegu schodów, a ich końce powinny być zamontowane do ściany bądź być zawinięte w dół umożliwiając ich bezpieczne użytkowanie. Zaleca się też oznaczenie poręczy nakładkami w alfabecie Braille'a na każdym z pięter.

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, rozdział 3.4.1.3.

Balustrady i poręcze;

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami schody nie mają konstrukcji ażurowej.

Zgodnie z wymaganiami wysokość stopni schodów nie przekracza dopuszczalnej wysokości 17,5 cm.

Ciągi komunikacji pionowej – winda

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 14.

Opis: W windzie brak komunikatów głosowych.

Zalecenia: Zaleca się doposażenie dźwigu osobowego w moduł komunikatów głosowych informujących o kierunku poruszania się i piętrze, na którym się zatrzymuje.

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, rozdział 3.4.4. Dźwigi osobowe;

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 15.

Opis: Lustro w windzie zamontowane jest na wysokości 90 cm od posadzki. Dodatkowo w kabinie brak poręczy.

Zalecenia: Zaleca się montowanie lustra na wysokości maksymalnie 40 cm od posadzki, umożliwiając tym samym osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim kontrolę obszaru za wózkiem w trakcie opuszczania kabiny. Dodatkowo zaleca się zamontowanie poręczy po obu stronach kabiny na wysokości 90 cm od posadzki.

Podstawa wymagań: Standardy Dostępności Budynków dla OzN, rozdział 3.4.4.2. Wymiary Kabiny oraz Jej Wyposażenie

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Problem 16.

Opis: Brak oznakowania przycisków w alfabecie Braille'a/ Dodatkowo przycisk kondygnacji „0” nie jest dodatkowo oznaczony kolorystycznie.

Zalecenie: Zaleca się oznakowanie przycisków/ numerów pięter również w alfabecie Braille'a. Dodatkowo zaleca się aby przycisk przystanku wyjściowego z budynku (tu „0”) był dodatkowo oznaczony kolorystycznie (*zalecany kolor zielony*).

Podstawa wymagań: Standardy dostępności budynków dla OzN, rozdział 3.4.4.4. Wewnętrzny Panel Sterujący.

Poziom wymagalności: powinno być spełnione.

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami szerokość przestrzeni manewrowej przed windą ma 160 cm.

Zgodnie z wymaganiami długość przestrzeni manewrowej przed windą ma 160 cm.

Zgodnie z wymaganiami, zewnętrzny panel sterujący znajduje się na wysokości 80 - 120 cm od posadzki.

Zgodnie z wymaganiami, wewnętrzny panel sterujący znajduje się na wysokości 80 - 120 cm od posadzki.

Zgodnie z wymaganiami, szerokość wejścia do windy nie jest mniejsza od wymaganej 90 cm.

Zgodnie z wymaganiami różnica poziomów podłogi kabiny dźwigu, zatrzymującego się na kondygnacji użytkowej i posadzki tej kondygnacji przy wyjściu z dźwigu jest mniejsza niż 2 cm.

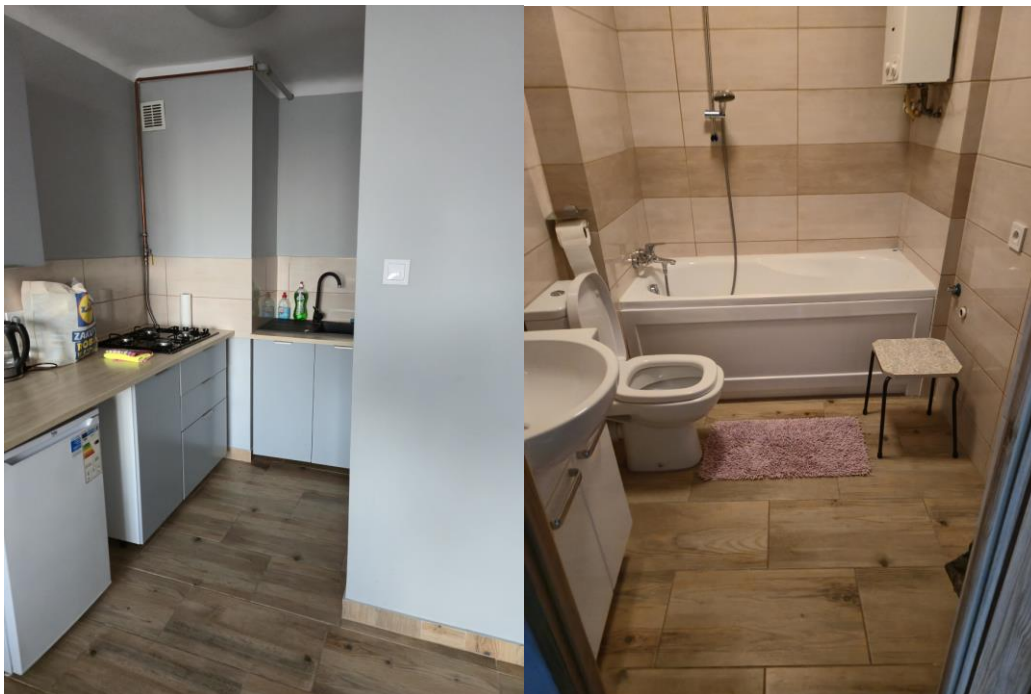
Zgodnie z wymaganiami, kabina dźwigu i panele kontrolne są dobrze oświetlone

Zgodnie z wymaganiami winda ma minimalne wymiary 110x140 cm.

Zgodnie z wymaganiami kabina jest wyposażona w wizualne informacje o kierunku poruszania się i piętrze, na którym się znajduje.

Toalety dla OzN

Specyfika lokalu budynku sprawia, że nie ma on wydzielonej toalety nieprzynależącej do konkretnego mieszkania. Poniżej przedstawiamy założenia jakie należałoby spełnić przystosowując jeden z lokali na potrzeby osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim. Taka aranżacja jest możliwa w lokalu nr 29, kosztem przylegającej przez ścianę kuchni (zdjęcia poniżej)

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 17.

Opis: Brak toalety odpowiednio przystosowanej dla OzN.

Zalecenia: Zgodnie z wymaganiami, w każdym budynku (*także lokalu*) użyteczności publicznej powinna znajdować się toaleta dostosowana do potrzeb OzSP. Zaleca się zbadanie możliwości przekształcenia któregoś z pomieszczeń na potrzeby OzSP zgodnie z poniższymi wytycznymi.

Zalecenia szczegółowe

Jeśli w obiekcie użyteczności publicznej są toalety, to przynajmniej jedna kabina dostępna dla obu płci musi być przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Przestrzeń manewrowa przed drzwiami toalety powinna mieć wymiary 150 cm na 150 cm i powinna umożliwiać swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim w celu zamknięcia drzwi.

Przestrzeń manewrowa za drzwiami toalety powinna mieć wymiary 150 cm na 150 cm i powinna umożliwiać swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim w celu zamknięcia drzwi.

Przestrzeń manewrowa przed muszlą powinna mieć wymiary 150 cm na 150 cm i powinna umożliwiać swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim w celu jego ustawienia w pozycji do przesiadania się.

Obok muszli toaletowej musi być wolna przestrzeń o szerokości nie mniejszej niż 90 cm z wolnym dojazdem do tej przestrzeni. Zbyt wąska przestrzeń blokuje możliwość podjazdu wózkiem obok muszli i przesiadanie się.

Przy muszli toaletowej powinny być zamontowane poręcze po obu stronach, służące osobom na wózkach inwalidzkich do przesiadania się z wózka na muszlę.

Odległość zainstalowanych przy muszli toaletowej poręczy od ściany powinna mieć co najmniej 20 cm. Poręcze zamontowane zbyt blisko ściany mogą ograniczać możliwość ich chwytania i swobodnego manewrowania ramionami.

Odległość poręczy zainstalowanych przy muszli od osi muszli powinna mieścić się w zakresie od 30 cm do 40 cm.

Wysokość górnych krawędzi zainstalowanych przy muszli poręczy powinna mieścić się w zakresie od 70 cm do 85 cm od poziomu posadzki.

Zainstalowane przy muszli poręcze powinny wystawać poza przednią krawędź muszli na odległość od 10 cm do 15 cm.

Długość poręczy montowanych przy muszli powinna wynosić od 75 cm do 90 cm od ściany.

Poręcze powinny być zamontowane po obu stronach muszli. Służą wówczas OzSP do przytrzymywania się podczas przesiadania się z wózka na sedes. Samodzielny transfer z wózka na muszlę jest możliwy tylko wtedy, gdy osoba przesiadająca się ma bardzo silne ramiona i gdy może oprzeć się o stabilne podparcie znajdujące się po obu stronach muszli.

Poręcze przy muszli muszą być podnoszone przynajmniej z jednej strony od przestrzeni transferu.

Poręcze przy muszli muszą być solidnie zamontowane i powinny gwarantować przenoszenie obciążenia równego trzykrotnej średniej wagi ciała z każdego kierunku.

Przy przesiadaniu się z wózka inwalidzkiego na muszlę użytkownicy opierają się całym ciężarem swojego ciała na poręczach i mogą wykonywać ten manewr z boku, z przodu lub po przekątnej.

Wysokość górnej krawędzi sedesu powinna znajdować się na wysokości od 42 cm do 48 cm.

Muszla toaletowa powinna być tak zamontowana, by odległość osi muszli od ściany miała nie mniej niż 45 cm i by był zagwarantowany swobodny dostęp na wprost muszli. Deska sedesowa musi być stabilna i nie może mieć wycięć. Przy przesiadaniu się osób z wózków inwalidzkich deska musi gwarantować stabilne podparcie i powinna chronić przed kontaktem z muszlą.

Podajnik papieru powinien być zamontowany na wysokości od 60 cm do 70 cm w okolicy przedniej krawędzi muszli. Inne miejsce montażu może spowodować, że osoby, które nie mogą wstać lub wychylić się, nie będą mogły go dosięgnąć.

Przycisk do spłukiwania powinien być zamontowany na wysokości od 80 cm do 110 cm.

Przycisk do spłukiwania powinien być zamontowany z boku muszli. Jeśli zostanie zainstalowany na środku muszli, to może być poza zasięgiem osoby siedzącej na wózku, zwłaszcza, gdy poręcze zamontowane przy muszli ograniczają dojazd do niej na bliską odległość.

Przyciski spłuczki nie powinny być uruchamiane nogą. Przyciski uruchamiane nogą są niemożliwe do uruchomienia przez osoby na wózkach inwalidzkich, przez osoby z zaburzeniami równowagi. Zalecane sposoby uruchamiania spłuczki to spłuczki z przyciskiem uruchamianym ręcznie lub automatyczne uruchamianie fotokomórką. Górna krawędź umywalki powinna znajdować się na wysokości od 75 cm do 85 cm i powinna umożliwiać skorzystanie z umywalki zarówno osobom na wózkach inwalidzkich, jak i osobom stojącym.

Dolna krawędź umywalki powinna znajdować się na wysokości od 60 cm do 70 cm i powinna umożliwiać wjazd wózkiem inwalidzkim pod umywalkę.

Baterie przy umywalce powinny być uruchamiane za pomocą dźwigni.

Przy umywalce powinny być zamontowane poręcze. Poręcze przy umywalce dają osobom starszym i osobom z zaburzeniami równowagi oraz osobom z ograniczoną sprawnością kończyn dolnych możliwość przytrzymania się.

Poręcze powinny być zamontowane po obu stronach umywalki. Poręcze po obu stronach umywalki dają osobom starszym i osobom z zaburzeniami równowagi oraz

osobom z ograniczoną sprawnością kończyn dolnych możliwość przytrzymania się dowolną ręką.

Odległość poręczy od krawędzi umywalki powinna umożliwiać swobodny pochwyt każdej osobie, niezależnie od wielkości jej ręki i powinna być nie mniejsza niż 5 cm. Poręcze przy umywalce powinny być zamontowane na wysokości od 90 cm do 100 cm. Przestrzeń manewrowa przed umywalką powinna mieć wymiary 150 cm na 90 cm, z czego do 40 cm może wchodzić pod umywalkę.

Przy umywalce powinny być stolik lub półka, na których OzSP będą mogły odkładać przedmioty trzymane w ręku bez obawy o ich upuszczenie w trakcie korzystania z umywalki.

W toalecie powinno być lustro, które powinno umożliwiać przejrzanie się osobom korzystającym z wózka inwalidzkiego oraz osobom bardzo wysokim.

W toalecie powinno być lustro, które powinno być zamontowane nad umywalką. Lustro w toalecie powinno mieć dolną krawędź na wysokości 80 cm nad posadzką lub równą z krawędzią umywalki, a górną na wysokości 2 m nad posadzką albo powinno być uchylne, możliwe do regulacji zarówno przez osoby siedzące na wózku, jak i osoby stojące.

Pojemniki z mydłem, pojemniki z ręcznikami papierowymi, suszarki powinny znajdować się w zasięgu rąk użytkowników. Wysokość ich zamontowania powinna mieścić się w zakresie od 80 cm do 110 cm.

Pojemnik na mydło, ręczniki, suszarka powinny być możliwe do obsłużenia jedną ręką. Urządzenia, których nie można obsłużyć jedną ręką są niedostępne dla osób jednoręcznych czy osób z kontuzją jednej z rąk.

Pojemnik na mydło, ręczniki, suszarka powinny być możliwe do obsłużenia bez potrzeby ściskania lub przekręcania ich elementów. Osoby z niepełnosprawnością kończyn górnych mogą nie być w stanie użyć dostatecznej siły, by wystarczająco mocno ścisnąć obsługiwany element lub mogą nie być w stanie wykonywać ruchów obrotowych nadgarstka.

Kratki ściekowe, które mają otwory o średnicy większej niż 2 cm, mogą powodować utknięcie w nich kół wózków, kul rehabilitacyjnych, białej laski. Elementy z dużymi otworami, w których mogą utknąć koła wózków, kule rehabilitacyjne, białe laski mogą być przyczyną przewrócenia się lub trudności z wydostania się z takiej pułapki.

Wejście do toalety powinno być oznaczone na ścianach za pomocą piktogramów. Piktogramy są zrozumiałe dla wielu ludzi niezależnie od ich umiejętności czytania i znajomości pisma w danym języku.

Skrzydło drzwi lub ościeżnica powinny być kontrastowe względem ścian na poziomie 30% LRV. Dla osób niedowidzących kontrast barwny ułatwia rozróżnianie i rozpoznawanie elementów przestrzeni, co ułatwia korzystanie z niej i zwiększa ich bezpieczeństwo.

Ręczne otwieranie i zamykanie drzwi nie powinno wymagać stosowania siły przekraczającej 60 kg.

Drzwi do toalety muszą otwierać się na zewnątrz, by nie istniało ryzyko, że osoba wewnątrz zablokuje wózkiem lub swoim ciałem możliwość ich otworzenia w razie wypadku.

Drzwi do toalety powinny mieć szerokość w świetle ościeżnicy nie mniejszą niż 90 cm. Drzwi o szerokości mniejszej niż 90 cm nie gwarantują, że każda OzSP korzystająca z wózka inwalidzkiego będzie mogła wjechać do toalety.

Wysokość progu nie może być wyższa niż 2 cm, a jego krawędzie powinny być zniwelowane. w przeciwnym przypadku OzSP będą mogły się potykać, a przejazd przez ten próg wózkiem inwalidzkim będzie niemożliwy.

Szerokość przegrody od strony klamki powinna mieć co najmniej 60 cm i powinna umożliwiać podjazd do drzwi wózkiem inwalidzkim i ich samodzielne otwarcie przez OzSP.

Szerokość przegrody od strony zawiasów powinna mieć co najmniej 10 cm i powinna umożliwiać otwarcie drzwi w taki sposób, który nie ogranicza ich szerokości.

Wejście do toalety powinno być oznaczone informacjami w alfabecie Braille'a. Pismo Braille'a jest prostym i skutecznym dla osób niewidomych sposobem zapoznawania się z dostarczonymi informacjami o otoczeniu, między innymi o nazwach pomieszczeń.

Informacja dotykowa powinna znajdować się na ścianie, po stronie klamki.

Informacja dotykowa powinna być zamontowana na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) i maks. 160 cm (góra tabliczki).

Informacja dotykowa powinna być zamontowana w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki).

W toalecie każda osoba ma prawo do bez skrupowanej możliwości korzystania z jej urządzeń. Dlatego należy stosować zamknięcie w drzwiach toalet.

Toalety nie powinny być zamykane od wewnątrz na klucz. Zamknięcie toalety na klucz może uniemożliwić jej otwarcie z zewnątrz w razie wypadku.

Zamknięcie drzwi nie powinno mieć gałek, które trzeba ścisnąć lub przekręcać. Osoby z niepełnosprawnością ruchową kończyn górnych mogą mieć trudności z chwytaniem i używaniem elementów okrągłych, np. gałek.

Drzwi do toalety powinny być możliwe do otwarcia z zewnątrz w razie wypadku lub wezwania pomocy.

Zamknięcie drzwi do toalety powinno być w zasięgu rąk OzSP, pod klamką, na wysokości od 90 cm do 100 cm.

Włącznik światła powinien znajdować się w zasięgu rąk OzSP. Wymagana wysokość mieści się pomiędzy 80 cm a 110 cm nad poziomem posadzki.

W toalecie powinien być zamontowany system przywoływania pomocy. System taki umożliwia wezwanie pomocy w sytuacji, gdy OzSP przewróci się i nie będzie w stanie samodzielnie wstać lub wsiąść na wózek, albo zasłabnie.

Przycisk lub linka służące do wzywania pomocy powinny być w zasięgu każdego użytkownika, zwłaszcza osoby w pozycji leżącej. Wysokość montażu przycisku lub linki nie powinna być wyższa niż 40 cm nad posadzką. Przycisk z linką pozwala uruchomić system na różnej wysokości.

System przyzywania pomocy musi być łatwy do uruchomienia i nie może wymagać od użytkownika nadmiernej siły. Przyciski, które wymagają do uruchomienia siły większej niż 30 N mogą być niemożliwe do uruchomienia przez niektóre osoby z niepełnosprawnościami. Ważny jest także sposób ich obsługi.

W toaletach powinny być stosowane systemy uruchamiane automatycznie, bez potrzeby ich dotykania. Najlepszym sposobem włączania urządzeń takich jak suszarki, otwieranie zaworu w baterii przy umywalce, dozowanie mydła, spłukiwanie muszli, są włączniki reagujące na ruch użytkownika.

Czujniki ruchu powinny włączać systemy bez względu na to, czy z toalety korzysta osoba wysoka czy niska, siedząca na wózku inwalidzkim, czy o obniżonej sprawności ruchowej.

Rozwiązania automatycznie włączające światło, otwierające zawór wody przy umywalce powinny działać wystarczająco długo, by OzSP mogła bezpiecznie i bez pośpiechu zakończyć wykonywane czynności. Nie można dopuścić, by światło gasło wcześniej niż użytkownik opuści pomieszczenie.

Powierzchnie nie powinny być połyskliwe, nie powinny powodować zjawiska olśnienia.

Dla osób niedowidzących zjawisko olśnienia jest bardzo dużym utrudnieniem w odnajdywaniu poszczególnych urządzeń i bezpiecznym korzystaniu z nich.

Pomiędzy ścianami i posadzką w toalecie powinien być zastosowany duży kontrast kolorystyczny. Kontrast pomiędzy ścianami i podłogami ułatwia osobom niedowidzącym orientowanie się w układzie pomieszczenia, pozwalając dostrzec granice pomiędzy powierzchniami pionowymi a poziomymi.

Wszystkie powierzchnie ścian oraz podłóg powinny mieć jednolitą barwę, bez wzorów lub o wzorach o kontraście kolorystycznym mniejszym od LRV=20.

Podłogi i posadzki w toaletach powinny być wykonane z materiałów antypoślizgowych, które, nawet zamoczone, nie spowodują niebezpieczeństwa dla użytkowników. Wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek.

W toalecie powinien być zamontowany dotykowy plan z rozkładem zainstalowanych elementów. Plan dotykowy umożliwia osobom niewidomym zapoznanie się z rozmieszczeniem urządzeń w toalecie bez konieczności ich szukania i dotykania wszystkiego rękoma.

Zaleca się wyposażenie toalety w wieszaki na ubrania/bagaż. Przynajmniej jeden na wysokości ok. 180 cm i przynajmniej jeden na wysokości ok. 110 cm.

Podstawa wymagań: §86 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Procedury i technologie

Elementy, które nie spełniają wymagań dostępności

Problem 18.

Opis: Brak procedury wstępu na teren lokalu osoby z psem asystującym lub psem przewodnikiem.

Zalecenia: Zaleca się napisanie takiej procedury i zapoznanie z jej treścią osób pracujących w urzędzie. Dodatkowo prostym i łatwym komunikatem o możliwości wejścia z psem przewodnikiem jest zamontowanie tabliczki:

Podstawowe informacje, które powinny znaleźć się w procedurze wstępu na teren obiektu osoby z psem asystującym lub psem przewodnikiem:

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2011 Nr 127, poz. 721 ze zmianami).

- Osoba niepełnosprawna wraz z psem asystującym lub psem przewodnikiem ma prawo wstępu do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych.
- Osoba niepełnosprawna nie jest zobowiązana do zakładania psu asystującemu (przewodnikowi) kagańca oraz prowadzenia go na smyczy.

- Warunkiem korzystania z uprawnień jest wyposażenie psa asystującego (przewodnika) w uprząż oraz posiadanie przez osobę niepełnosprawną certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego (przewodnika) i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.
- Wszystkie powyższe uprawnienia nie zwalniają osoby niepełnosprawnej z odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psa asystującego (przewodnika).

Podstawa wymagań: art. 6 pkt 1 lit. d ustawy o zapewnieniu dostępności OzSP

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 19.

Opis: Na stronie obiektu brak informacji o zakresie jego działalności w języku łatwym do czytania (ETR) i polskim języku migowym (PJM).

Zalecenia: Zaleca się przygotowanie informacji w wyżej wskazanym zakresie i formie i umieszczenie ich na stronie internetowej placówki.

Podstawa wymagań: Ustawa o zapewnieniu dostępności OzSP art. 6 punkt 3c.

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 20.

Opis: W obiekcie brak sprzętu do ewakuacji OzN z wyższej kondygnacji budynku.

Zalecenia: Zalecamy w ramach podwyższenia warunków bezpieczeństwa doposażyć obiekt w sprzęt ewakuacyjny umożliwiający ewakuację osób OzN z wyższej kondygnacji budynku. Mogą być to krzeselka lub maty ewakuacyjne, które pozwolą na ewakuację osób w danej chwili potrzebujących pomocy znajdujących się na wyższym poziomie budynku. Powinny być zamontowane w strefie klatki schodowej bądź w jej pobliżu.

Podstawa wymagań: Ustawa o zapewnieniu dostępności OzSP art. 6 pkt 1e.

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 21.

Opis: W budynku brak jest dostępu do tłumacza Polskiego Języka Migowego.

Zalecenia: Zaleca się wykupienie abonamentu tłumacza online, doposażenie recepcji w tablet/ komputer i przeszkolenie pracowników recepcji z jego obsługi.

Podstawa wymagań: Ustawa o zapewnieniu dostępności OzSP art. 6 punkt 3a

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Problem 22.

Opis: W obiekcie brak pętli indukcyjnej.

Zalecenia: Zalecamy zakup przynajmniej jednej mobilnej jedno stanowiskowej pętli indukcyjnej. Oprócz zakupu pętli należy oznaczyć miejsce, w którym będzie można z nich skorzystać (*np. szatni, biuro obsługi*). Do oznaczenia należy użyć piktogramów z odpowiednią informacją, należy je zamontować w dobrze postrzegalnym miejscu, najlepiej przy stanowisku przystosowanym do obsługi OzSP.

Przykładowa mobilna pętla indukcyjna oraz oznakowanie miejsc ich używania:

Podstawa wymagań: Ustawa o zapewnieniu dostępności OzSP art. 6 punkt 3b.

Poziom wymagalności: musi być spełnione.

Elementy, które spełniają wymagania dostępności

Zgodnie z wymaganiami urząd zapewnia alternatywne formy kontaktu w postaci telefonów, SMS-ów, strony internetowej.